

Posudek diplomové práce

Diplomant: Tereza Zemanová

Název práce: *Disillusion in Ian McEwan's 21st Century Novels/Deziluze v dílech Iana McEwana z 21. století*

Vedoucí práce: PhDr. Zdeněk Beran, PhD.

Oponent: Mgr. Klára Kolinská, M.A., PhD.

Posudek oponenta:

Diplomová práce Terezy Zemanové pojednává o tématu deziluze ve vybraných románech britského spisovatele Iana McEwana z 21. století. Na základě podrobné a důkladné textové analýzy dokazuje, jakými narativními prostředky McEwan dosahuje efektu deziluze u čtenáře a k jakým argumentačním a estetickým cílům mu slouží. Citlivě a poučeně identifikuje jednotlivé McEwanovy narativní strategie, konkrétně použití figury nespolehlivého vypravěče, zobrazení sebeklamu a zobrazení inter- i intrapersonálního nedorozumění, a interpretuje jejich fungování ve vybraných dílech z posledního období McEwanovy tvorby.

Diplomantka pro svou argumentaci zvolila samostatný, originální a funkční metodický postup: uvedené narativní strategie sleduje vždy na dvojici románů, pro které jsou charakteristické a určující; konkrétně použití figury nespolehlivého vypravěče analyzuje na románech *Atonement* a *Sweet Tooth*, problematiku sebeklamu v románech *Saturday* a *Solar*, a otázku nedorozumění v románech *On Chesil Beach* a *The Children Act*. Tento postup umožňuje vyhnout se mechanickému výkladu a analyzovat promyšleně zvolené texty nikoli izolovaně, nýbrž ve vzájemných souvislostech i v širším kontextu. Výsledkem je rozumně provedená, kvalitní analýza vedoucí k přesvědčivým závěrům.

K přednostem práce patří i kvalitní použití dobře zvolených sekundárních pramenů: autorka vychází především z teorie implikovaného čtenáře Wolfganga Isera, ale využívá i Foucaultovy teze – především z *Archaeology of Knowledge* –, definice postmoderního diskurzu Lindy Hutcheonové a další práce. Zároveň si je autorka dobře vědoma postavení Iana McEwana v kontextu současné britské prózy a socio-kulturních souvislostí jeho tvorby.

Přestože s jednotlivostmi by samozřejmě bylo možné případně polemizovat, autorka v zásadě plní všechny požadavky na práce tohoto typu a úrovně; jen bych se na tomto místě zeptala, zda by autorka mohla poskytnout jednoznačnou definici „disillusionment“ – práce v úvodní části vytváří dojem, že McEwan ve svých románech vytváří představu jakéhosi reálného

světa, kterou v závěru rozbíjí a de facto tak působí čtenáři nevídané psychické trauma; ovšem vzhledem k tomu, že román, a literatura jako taková, je vždy a nevyhnutelně konstrukcí fiktivních, nikoliv reálných světů, působí tato teze poněkud nepřesně a vytváří dojem ne zcela případné psychologizace problému. Autorčino chápání „disillusionment“ se zdá být jednoznačně negativní a traumatizující, kdežto u McEwana jde více o „prozření“, o nazírání skutečnosti pod povrchem její čistě vnější, jevové stránky. V tomto smyslu se jako další vhodný teoretický rámec jeví teorie fikčních světů.

Na závěr už jen formální poznámku: práce je napsána celkem dobrou angličtinou, ale přesto by si zasloužila důkladnější jazykovou revizi a odstranění občasných syntaktických a stylistických nedokonalostí, které zbytečně ruší dobrý dojem z jejího obsahu.

Vzhledem k uvedeným komentářům doporučuji diplomovou práci Terezy Zemanové k obhajobě s doporučeným hodnocením známkou VÝBORNĚ.

V Praze, 15.5. 2017

Mgr. Klára Kolinská, M.A., PhD.